

در مسائل سیاسی اختلاف نظر وجود دارد؛ ما اقوام زیادی هم در کشور داریم که همه ایرانی‌اند و افتخار میکنند به ایرانی بودن خودشان؛ اینها هست، منتها در مقابل دشمن، همه‌ی این مجموعه یک مشت محکم پولادینند که بر فرق دشمن فرود خواهند آمد؛ امروز این جور است، در گذشته هم همین جور بوده، بعد از این هم به توفیق الهی این جور خواهد بود.
۱۴۰۴/۰۷/۰۱

▼ گزارش روز

آمریکا و توهم بی‌حاصل واقع‌گرایی

برای درک نوع مواجهه رفتاری آمریکا با دولت‌های رقیب یا در حال توسعه، لازم است مبانی اندیشه سیاسی غرب را بیش‌تر مطالعه کنیم. دولت آمریکا در مقاطع مختلف تاریخ خود، سیاست واقع‌گرایی را به‌عنوان راهبرد اصلی در سیاست خارجی اتخاذ کرده است. به‌ویژه در دوران ریاست جمهوری جرج بوش (2001-2009)، واقع‌گرایی همراه با دیپلماسی اجبار، جنگ پیش‌دستانه و تمرکز بر مبارزه با تروریسم، بهانه حمله به افغانستان و عراق را فراهم کرد. در دوران باراک اوباما (2009-2017)، ادامه خط واقع‌گرایی با رگه‌هایی از تعامل‌گرایی و تلاش دیپلماتیک برای حل بحران‌ها، وقایعی مانند توافق هسته‌ای با ایران را رقم زد. در نهایت، در دوره دونالد ترامپ، واقع‌گرایی با گرایش نوانزواگرایی و یک‌جانبه‌گرایی و شعار «اول آمریکا» در اولویت قرار گرفت؛ خروج از توافقات بین‌المللی همچون پیمان اقلیمی پاریس نتیجه این رهیافت فکری و رفتاری است. هانس جی. مورگنتا، نظریه‌پرداز که بیشترین تأثیر را بر تدریس روابط بین‌الملل در دانشگاه‌های غربی داشته، در توضیح ابعاد مختلف واقع‌گرایی، موفقیت دیپلماسی را تابع قواعدی می‌داند. اما آنچه در این نوشتار مورد نظر است، شروط مصالحه در دیپلماسی است. او مصالحه را متوقف بر این می‌داند که «هیچگاه به متحد ضعیف خود اجازه ندهید برای شما تصمیم‌گیری کند». بدین معناست که طرف ضعیف در دیپلماسی غربی جایگاه تعیین‌کننده ندارد و آنچه تعیین‌کننده است، قدرت است. با این مفهوم، نه تنها ارتباط میدان و دیپلماسی مشخص می‌شود، بلکه رابطه پیشرفت‌های اقتصادی، علمی، سیاسی و... با دیپلماسی نیز روشن می‌گردد. به همین دلیل، کلیدواژه «ایران قوی» مورد تأکید رهبر معظم انقلاب نیز قرار می‌گیرد. نگاهی به تاریخ نزدیک ایران نشان می‌دهد که در دوران پهلوی، موضوع مذاکره با قدرت‌های جهانی برای ایران مطرح نبوده است؛ زیرا اولاً ایران برای آن‌ها صرفاً یک میدان بود و مذاکره به معنای معامله و داد و ستد، در این شرایط معنایی نداشت. به همین علت، غرب اصلاً ایران را در موقعیتی نمی‌دید که برای کسب امتیاز با او سر میز مذاکره بنشینند؛ هرچه می‌خواستند، مهیا بود. اما انقلاب اسلامی ظرفیت‌های بالقوه را بالفعل کرد و مظاهر قدرت در ایران را جلوه‌گر ساخت؛ تا جایی که ایران به‌عنوان یک کشور قدرتمند، به چالشی جدی برای امپریالیسم غربی تبدیل شد. غرب و نیروهای نیابتی آن در میدان به نتیجه مطلوب نرسیدند، در میز مذاکره نیز دستاورد مدنظر حاصل نشده است و در حوزه تحریم، با مکانیسم ماشه، همه ابزارهای خود را به‌کار گرفته‌اند اما موفق نبوده‌اند. اکنون اگر در پروپاگاندا، ایران به‌عنوان کشوری ضعیف معرفی شود، خود غرب باید پاسخ دهد که چرا قریب به پنجاه سال است همه اهرم‌های فشار را به‌کار گرفته، اما به اهداف خود در مورد ایران نرسیده است؟ اگر هم اعتراف کنند که ایران دیگر یک کشور جهان‌سومی نیست و قدرت یافته است، به گفته مورگنتا، باید در امور مصالحه و دیپلماسی برای او حقی تعیین کنند و در میز مذاکره امتیازاتی بدهند که این خود، بار دیگر رسوایی غرب را آشکار می‌سازد.

از این رو، راه زیستن در جهانی که بر مبنای آنارشی بنا نهاده شده، قوی شدن است و امید بستن به اضلاع امپریالیسم غربی، جز انحراف از مسیر و بازگشت به دوران وابستگی، ثمره دیگری ندارد.

[محمد حکیمی]

▼ خبر ویژه

چین؛ از رقیب بالقوه تا تهدید واقعی برای رژیم صهیونی

رسانه عبری «معاریو» چین را به‌عنوان بزرگ‌ترین تهدید راهبردی برای رژیم صهیونی معرفی کرد. به گزارش این رسانه، پکن از یک رقیب بالقوه به دشمنی بالفعل تبدیل شده است و پشت پروژه جاده ابریشم، با ایران شراکت می‌کند؛ از حماس جانب‌داری دارد و در بنادر رژیم صهیونی نفوذ کرده است. شای گای، نویسنده مقاله، می‌نویسد: «چین تلاش می‌کند خود را میانجی متصف نشان دهد، اما در عمل اسرائیل را در جایگاه متهم همیشگی قرار می‌دهد». رسانه عبری از میزبانی حماس در پکن و تلاش پکن برای آتش‌بس دائمی در سازمان ملل خبر داد و افزود که این کشور شبکه‌های تبلیغاتی ضد رژیم صهیونی و ضد یهودی ایجاد کرده است. همچنین در بندر حیفا، یک شرکت دولتی چینی فعالیت می‌کند که به گفته رسانه، تهدیدی برای زیرساخت‌های دریایی رژیم صهیونی است. معاریو هشدار داد که چین و ترکیه با همکاری هم، مسیرهای تجاری و اقتصادی جدیدی ایجاد کرده‌اند که فشار سیاسی و اقتصادی بر رژیم صهیونی و غرب را افزایش می‌دهد.

▼ حرف روز طرح صلح ترامپ؛ اعتراف به شکست

طرحی که این روزها دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، با آب‌وتاب از آن به عنوان بزرگ‌ترین روز تاریخ تمدن یاد می‌کند، در واقع نه نشانه‌ای از قدرت و ابتکار واشنگتن و تل‌آویو، بلکه سندی آشکار از شکست راهبرد نظامی و خشونت‌طلبانه آن‌ها در غزه است. ارتشی که تا بن دندان مسلح بود و با حمایت‌های بی‌سابقه آمریکا و اروپا وارد میدان شد، امروز پس از دو سال کشتار و ویرانی، به نقطه‌ای رسیده که ناچار به ارائه طرح صلح فریبانه تحمیلی و نیم‌بند شده است.

این طرح نمی‌تواند منافع فلسطینیان را تأمین کند. حذف حماس از معادله سیاسی، سپردن اداره غزه به تکنوکرات‌های غیرسیاسی زیر نظر نهادهای بین‌المللی وابسته به غرب، و نظارت مستقیم واشنگتن بر روند بازسازی، بیش از آنکه «صلح» باشد، نسخه‌ای برای خلع سلاح مقاومت و بازتولید همان وضعیت نابرابر گذشته است. به همین دلیل، مقاومت فلسطین آن را نه فرصتی واقعی، بلکه تلاشی برای تحمیل شکست در قالب توافق نظاره می‌کند.

از سوی دیگر، نباید فراموش کرد که آمریکا این طرح را نه از سر دلسوزی برای مردم غزه، بلکه تحت فشار شدید افکار عمومی جهانی و دولت‌هایی که خود نیز به دلیل اعتراض‌های مردمی در داخل، ناگزیر به تغییر لحن شده‌اند، ارائه داده است. تجربه‌های پیشین نشان داده‌اند که واشنگتن و تل‌آویو، هرگاه دستشان باز بوده، تنها زبان جنگ، جنایت و قتل‌عام را برگزیده‌اند. اگر امروز صحبت از صلح می‌کنند، ناشی از بن‌بست راهبردی و فشارهای بیرونی است، نه تغییر ماهیت سیاستشان.

کشورهای اروپایی نیز که این روزها یکی پس از دیگری به رسمیت شناختن فلسطین را مطرح می‌کنند در واقع از روی اجبار افکار عمومی خود چنین موضعی می‌گیرند. حقیقت آن است که این دولت‌ها همچنان وابسته به آمریکا هستند؛ همان‌ها که با فعال‌سازی غیر قانونی مکانیسم ماشه در پرونده هسته‌ای ایران نشان دادند نه استقلالی دارند و نه می‌توان روی حرفشان حساب کرد.

بزرگ‌ترین مشکل طرح صلح ترامپ اینجاست که چه کسی امروز به آمریکا و متحدانش اعتماد دارد؟ طی دو سال و نیم اخیر، از حمله رژیم صهیونی به قطر و تلاش برای ترور رهبران مقاومت گرفته تا بدعهدی در توافقات آتش‌بس لبنان و غزه، همگی نشان داده‌اند که امضای آمریکا و رژیم صهیونی ارزشی ندارد. این تجربه تلخ برای فلسطینیان روشن کرده که نمی‌توان به وعده‌های ترامپ یا نتانیاهو اعتماد کرد؛ از همین رو، احتمال پذیرش این طرح از سوی ملت فلسطین در هاله‌ای از ابهام است. هیچ ملتی حاضر نیست تنها با زبان زور، تهدید و فریب به پای میز مذاکره کشانده شود. اگر آمریکا و رژیم صهیونی واقعاً به دنبال راه‌حلی پایدار هستند، باید گام‌های اعتمادساز بردارند، به جنایت‌های خود اعتراف کنند و تضمین‌های واقعی بدهند. در غیر این صورت، هر طرح صلحی صرفاً فریب افکار عمومی قلمداد می‌شود.

[رامین نصیری]

دانشگاه‌ها باید محور نوآوری دفاعی باشند

اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی بر نقش‌آفرینی دانشگاه‌ها در حوزه‌های دفاعی و امنیتی تأکید کردند. حجت‌الاسلام عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورا، گفت: «دانشگاه‌ها در عرصه‌های علمی و فناوریانه نقش‌آفرینی می‌کنند و لازم است در زمینه کاربرد علوم در حوزه دفاعی نیز تلاش مضاعف داشته باشند تا توان کشور در دفاع از مردم تقویت شود.» وی با اشاره به شورای راهبردی علم و فناوری دفاعی، که ریاست آن بر عهده رئیس ستاد کل نیروهای مسلح است، افزود: «درباره تقویت این شورا و پیوند آن با نیازهای کشور در تولید علم و فناوری بحث شد.» خسروپناه توضیح داد که جلسات شورا علاوه بر تصویب سیاست‌ها و اسناد، به راهبری ستادهای اقماری مانند ستاد علم و فناوری دفاعی، سلامت و تعلیم و تربیت اختصاص دارد و جمع‌بندی نهایی توسط رئیس‌جمهور تعیین می‌شود. او همچنین به تعامل با نخبگان علمی در خارج از کشور اشاره کرد و گفت: «در میان نخبگان آمریکا و اروپا علاقه‌مندی به همکاری با ایران در حوزه علم و فناوری قابل توجه است.»

دشمن از روز سوم جنگ ۱۲ روزه شکست خود را پذیرفت

محمدباقر ذوالقدر، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام با تأکید بر اهمیت گرامیداشت دفاع مقدس گفت: «دشمن از روز سوم جنگ ۱۲ روزه به شکست خود پی برد و درخواست آتش‌بس از طرف مهاجم به معنای شکست اوست.» ذوالقدر با اشاره به دفاع مقدس هشت‌ساله افزود که این حماسه توانست به حدود دو قرن شکست و ذلت تاریخی ملت ایران پایان دهد و استقلال و امنیت کشور را تضمین کند. وی یادآور شد که رژیم صهیونی و آمریکا نزدیک به ده سال برای هجوم اخیر برنامه‌ریزی کرده بودند، اما تدبیر فرماندهی معظم کل قوا، اتحاد ملت و فداکاری نیروهای مسلح، توطئه دشمن را ناکام گذاشت و موجب شکست فزاینده‌بار آنها شد. ذوالقدر با تشریح دستاوردهای دفاع مقدس تأکید کرد که ایران پس از این حماسه به قدرتی بزرگ در منطقه تبدیل شد و هیچ‌گاه تسلیم شدنی نیست.

خشم کشورهای عربی از طرح ترامپ

رسانه آمریکایی «آکسیوس» گزارش داد که طرح ۲۰ بندی دونالد ترامپ برای صلح غزه، تغییرات قابل توجهی داشته و کشورهای عربی را خشمگین کرده است. این طرح که با درخواست بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونی ارائه شد، شامل تعهداتی درباره عدم اشغال یا ضمیمه غزه و ایجاد منطقه‌ای عاری از افراط‌گرایی و ترور است تا تهدیدی برای همسایگان ایجاد نکند. یک منبع آگاه به آکسیوس گفت: «در حالی که ترامپ و نتانیاهو در کاخ سفید درباره طرح بحث می‌کردند، محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، نخست‌وزیر قطر، نسخه‌ای از طرح را به رهبران حماس در دوحه ارائه داد و آنان وعده دادند آن را با حسن نیت بررسی کنند.» مقامات آمریکایی انتظار پاسخ حماس ظرف ۳ تا ۴ روز را دارند. این تغییرات در طرح، کشورهای عربستان سعودی، مصر، اردن و ترکیه را خشمگین کرده و قطر نیز تلاش داشت انتشار آن را به تعویق اندازد. با این حال، کاخ سفید طرح را منتشر کرد و می‌کوشد کشورهای عربی را به حمایت از آن ترغیب کند.

ایران به بازیگر مهم بازار جهانی دیجیتال تبدیل می‌شود

معاون فناوری و نوآوری وزیر ارتباطات، «دیپلماسی فناوری» را کلید توسعه صادرات دیجیتال ایران معرفی کرد و از موفقیت در صادرات تجهیزات مخابراتی به کشورهای مختلف خبر داد. میثم عابدی با اشاره به ظرفیت بالای نیروی انسانی و زیست‌بوم فناوری ایران، تأکید کرد که «کشور توانمند است تا بازارهای خارجی را به‌طور پایدار فتح کند.» وی ونزوئلا را به‌عنوان مدل موفق همکاری فناوری معرفی کرد و از تولید مشترک تجهیزات پسیو و اکتیو در این کشور خبر داد. علاوه بر آمریکای جنوبی، آفریقا و آسیای میانه نیز هدف بعدی توسعه صادرات دیجیتال هستند. عابدی هدف‌گذاری صادرات ۳۰۰ میلیون دلاری در چهار سال آینده را اعلام کرد و گفت: «حمایت مالی از کسب‌وکارهای دیجیتال ضروری است.» معاون وزیر ارتباطات به اهمیت محتوا و اقتصاد محتوا اشاره کرد و گفت: «محتوا مثل خون در رگ‌های شبکه است» و مدل «سند تسهیم درآمد» تصویب شده است. همچنین وی از آموزش دیجیتال ۳ میلیون دانش‌آموز و حمایت بیش از ۴۵۰۰ میلیارد تومان از پروژه‌های دیجیتال، بومی‌سازی تجهیزات و توسعه زیست‌بوم فناوری خبر داد تا ایران به بازیگر مهم بازار جهانی دیجیتال تبدیل شود.

◀ سردار علی‌محمد نائینی، سخنگوی سپاه، با اشاره به تجربه جنگ تحمیلی گفت: «برخلاف جنگ ۸ ساله که با غافلگیری کامل همراه بود، در جنگ ۱۲ روزه هیچ غافلگیری راهبردی وجود نداشت.» وی با تأکید بر نقش آماده‌سازی‌های پیشین افزود: «پس از ترور شهید هنیه تا ۲۳ خرداد، سه مرحله آرایش نظامی کامل داشتیم.» نائینی تصریح کرد: «قدرت بازدارندگی امروز، نتیجه مجاهدت ۳۶ ساله شهدا و تحول دکترین دفاعی ایران است.»

◀ مرکز «هماهنگی عملیات انسانی» مستقر در صنعا، با اشاره به فهرست تحریم‌ها اعلام کرد: «۱۳ شرکت آمریکایی، ۹ فرد و دو کشتی در معرض تهدید مستقیم قرار دارند.» در این فهرست، نام شرکت‌های «کونوکو فیلیپس» و «دایموند اس شپینگ» دیده می‌شود. انصارالله با تأکید بر اصل مقابله افزود: «این اقدامات در راستای حمایت از فلسطینیان در جنگ غزه انجام می‌شود.» هفته جاری نیز یک کشتی هلندی در خلیج عدن هدف حمله قرار گرفت.

◀ ابراهیم رضایی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی مجلس، با اشاره به جلسه مشترک این کمیسیون با دبیر شورای عالی امنیت ملی گفت: «آقای لاریجانی بر حفظ اتحاد ملی و انسجام اجتماعی در جامعه تأکید کرد.» وی با اشاره به مباحث مطرح‌شده افزود: «اعضا بر ضرورت بازتعریف نقش ایران در منطقه، برخورد با بدعهدی‌های غرب، رسیدگی به افشار ضعیف، تمرکز بر مسائل افغانستان و توجه به رسانه و افکار عمومی تأکید داشتند.»

◀ وزارت جنگ آمریکا اعلام کرد: «ایالات متحده به همراه شرکای خود در ائتلاف بین‌المللی مأموریت نظامی خود در عراق را کاهش خواهند داد.» این اقدام، با هدف «تغییر ماهیت حضور آمریکا از عملیات نظامی به شراکت امنیتی گسترده با دولت عراق» انجام می‌شود. پنتاگون با اشاره به روند انتقالی، افزود این تصمیم در چارچوب برنامه‌ریزی‌های اخیر و پس از بحث‌های گسترده درباره آینده حضور نیروهای آمریکایی در عراق اتخاذ شده است.

◀ سازمان هواپیمایی کشوری اعلام کرد با فعال شدن سامانه ثبت و پلاک‌گذاری پهپادهای غیرنظامی، پرواز هرگونه پهپاد بدون پلاک، غیرقانونی است. دارندگان پهپادهای کشاورزی، نقشه‌برداری و تصویربرداری موظفند با مراجعه به پایگاه اینترنتی سازمان نسبت به ثبت اقدام کنند. فعالیت پهپادهای فاقد پلاک با تبعات قانونی همراه بوده و طبق ضوابط، نظارت و ساماندهی پروازها تشدید می‌شود.

◀ سیدسعید میرشریفی، ناظر عالی توانیر اعلام کرد: «اوج مصرف برق تابستان ۱۴۰۴ در هفتم مرداد با رقم ۷۷۵۰۰ مگاوات ثبت شد که سه درصد کمتر از سال قبل بود.» او افزود: «با مدیریت مصرف و افزایش ظرفیت تولید، کشور بدون بحران از این اوج بار عبور کرد.» به گفته وی، «کاهش تدریجی استفاده از سیستم‌های سرمایشی مصرف برق را به حدود ۵۵ هزار مگاوات رسانده است.»